O‘ZBEKISTON MILLIY PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»
O‘zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori v.v.b
Z.Ya.Raxmanov
_____
«____»_____2026 yil

«MA’QULLANDI»
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi OAK raisi
A.T.Yusupov
_____
«____»_____2026 yil

07.00.03 – «Jahon tarixi» ixtisosligi bo‘yicha malakaviy imtihon DASTURI

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2026 yil «____»_____ ____-sonli qarori bilan tasdiqlangan

TOSHKENT – 2026

ANNOTATSIYA

“Jahon tarixi” ixtisosligidan malakaviy imtihon qabul qilish dasturi O’zbekiston Respublikasining “Ta`lim to’g’risida” Qonuni hamda pedagogika fanini rivojlantirishga oid mavjud me`yoriy hujjatlar asosida yaratilgan bo’lib, psixologik-pedagogik tayyorlash tizimining muhim tarkibiy qismidir. Uning asosiy maqsadi – Jahon tarixi bo’yicha talabgorning nazariy va kasbiy tayyorgarlik darajasini uning ushbu fanning shakllanishi va rivojlanishi tarixini, umumiy kontseptsiyalari va metodologiya masalalarini, manbalarini, shu bilimlar tarmog’ining asosiy nazariy va amaliy muammolarini, mavjud materialni nechog’lik bilishini aniqlab berishi, uning ilmiy adabiyotni, shu jumladan, chet el davriy nashrlarini hamda ilmiy tadqiqotlarning zamonaviy usullarini qanchalik egallaganligini ko’rsatib berishi lozim.

Tuzuvchilar : t.f.d., dots. F.O.Ismatullayev
t.f.n, dots. Yo.R.Tayronov

Taqrizchi: t.f.d., prof. D.Bobojonova
PhD, dots. J.M.Kamolov

Ushbu dastur universitet Ilmiy-texnik kengashining 2026- yil 6- yanvardagi 1-sonli majlisida tasdiqlangan.

JAHON TARIXI FANINING METODOLOGIYaSI

Maqsad va vazifalar

07.00.03 – “Jaxon tarixi” malakaviy imtihonining o‘tkazilishidan maqsad oliy ta’limdan keyingi ta’lim tizimida o‘qishga tayyorgarlik darajasini aniqlash hisoblanadi. Ixtisosligi “Jaxon tarixi” bo‘lgan tadqiqotchilarning malakaviy imtihon dasturi eng qadimgi davrlardan boshlab, bugungi kungacha bo‘lgan davrni o‘z ichiga oladi. Jaxon tarixining dolzarb muammolari va asosiy mavzularini, shuningdek, ularning tarixshunosligi va manbashunosligi tahlilini o‘z ichiga oladi. Katta ilmiy xodim-izlanuvchilar ushbu masalaning nafaqat o‘rganilish tarixini, balki, hozirda munozarali, turli nuqtai nazarlardan yondoshilgan talqinlari bilan ham tanish bo‘lishlari lozim. Ta’kidlash joizki, bugungi kunda tadqiqotchilarga ma’lum bir adabiyotlarni tavsiya etish bilangina cheklanish maqsadga muvofiq emas. Chunki, konseptual ahamiyatga ega bo‘lgan fikrlarni nafaqat maxsus monografik tadqiqotlarda, balki boshqa adabiyotlarda ham uchratish mumkin. Shunday ekan, katta ilmiy xodim-izlanuvchilarga yangi ilmiy adabiyotlar bilan bir qatorda, ilmiy va ijtimoiy- siyosiy xarakterdagi davriy nashrlarni, shuningdek, xorijda chop etilgan adabiyotlarni ham o‘rganib chiqish tavsiya etiladi.

Mazkur malakaviy imtihoni dasturi o‘z ichiga Jaxon tarixining eng qadimgi davridan hozirgi vaqtgacha bo‘lgan davrini qamrashi tarixni o‘zining ichki qonuniyatlariga ega bo‘lgan kompleks jarayon sifatida talqin etish imkonini beradi. Unda dunyo miqyosida turli davrlarda mavjud bo‘lgan qadimiy madaniyatlar va turli bosqichlari taraqqiyotidagi o‘ziga xos xususiyatlari va tarixiy rivojlanish qonuniyatlari aks topgan. Dastur Nizomiy nomidagi TDPU professor o‘qituvchilari tomonidan tayyorlanib, Tarix fakulteti kengashida muhokama qilingan.

Mazkur dasturga Jaxon tarixidagi mavjud asosiy ilmiy muammolar va munozarali masalalarni alohida ajratib o‘rganish imkonini beruvchi xronologik usul asos qilib olingan. Dasturda umumnazariy yondoshuvlarning muayyan tarixiy tadqiq etish tajribasi bilan birligi zamonaviy tarixiy tahsilning ajralmas qismini tashkil etadi.

Asosiy mavzular:

1-mavzu:Ibtidoiy jamoa tuzumining shakllanishi

Insonning kelib chiqish jarayoni bo‘lib unda avstralopitek, pitekantrop, sinantrop, geydelberg kabilarning shakllanishi yotadi. Mehnat va mehnat qurollarining roli, fikr, nutqning vujudga kelishi kabi qator masalalarni o‘z ichiga oladi. Antropogenez jarayonining yakunlanishi. Zamonaviy odamning paydo bo‘lishi, irqlar, urug‘chilik, ishlab chiqarish, xo‘jalikning vujudga kelishi bu davrning rivojlanib borish jarayonidir.

Ibtidoiy jamoa tuzumining parchalanish davri. Ishlab chiqarish kuchlarining rivojlanish davri bo‘lib, metallurgiya (mis, jez, temir) vujudga keladi. Dehqonchilik, chorvachilik, hunarmandchilik ixtisoslashadi. Toifa jamiyat asoslari paydo bo‘ladi. Qabila ittifoqlari paydo bo‘ladi.

2-mavzu: Ibtidoiy jamoa va sivilizasiya

Toifaviy jamiyatning vujudga kela boshlashi va bu jarayonning notekis rivojlanish davridir. Etnik va xo‘jalik aloqalari. Ibtidoiy munosabat va tasavvurlar.

3-mavzu:Qadimgi Mesopatamiya

Tabiiy sharoitlari. Qadimgi qabilalarning kelib joylashishlari, yuksalish va dastlabki F davlatlari tarixi va nihoyat Mesopatamiya madaniyati masalalari muhumdir.

4-mavzu: Qadimgi Misr tarixi

Manbalar, tabiiy sharoit, aholisi, davlatning paydo bo‘lishiga e’tibor beriladi. Misr tarixida I-II-III-shohliklar davri. Misrning rivojlanishi va harbiy yurishlari, chet elliklar bosqini va Misrning madaniyati masalalariga e’tibor qilinadi.

5-mavzu: Qadimgi davrda Kichik Osiyo

Manbalar, aholisi, tabiiy sharoiti. Eramizdan avvalgi II ming yillikda shahar, davlatlar. Xett davlatining madaniyati va uning qulashi muhumdir. Troya, Lidiya, Frigiya davlatlari. Urartuning yuksalishi va qulashi shuningdek boshqa davlatlarga e’tibor beriladi.

6-mavzu: Sharqiy O‘rta dengiz hududi

Suriya, Finikiya, Falastin va Arabiston sharoiti va aholisi. Finikiya va Suriyaning yuksalishi. Falastin, Isroil, Nubiya podshohligi va Dovut, Sulaymon podsholigi davri. Arabiston va undagi qabilalar va davlatlar. Sharqiy O‘rta dengiz hududi va Arabiston sharoiti va aholisi, u erdagi davlatlar masalasi.

7-mavzu: Qadimgi Eron

Eramizdan avvalgi III-II ming yillikda Eron manbalari, sharoiti, aholisi. Elam, Midiya va Ahamoniylar davrida yuksalishiga e’tibor beriladi.

8-mavzu: Qadimgi Hindiston

Eramizdan avvalgi III-II ming yillikda Hindiston manbalari, sharoiti, aholisi. Mahenjo-Daro, Xarappa tarqqiyotini o‘rganish lozim. Gang vodiysi, Magadha, Maur’ya davlati. Chandragupta, Ashoka podsholigi davrlari muhumdir. Hindiston Kushon podsholigi tarkibida. Janubiy Hindiston davlatlari va qadimgi Hind madaniyatiga e’tibor beriladi.

9-mavzu: Qadimgi Xitoy

Tabiiy sharoiti, aholisi, manbalar. Xitoy tarixining davrlari va ularning iqtisodini, davlat tashkil topishini bilish kerak. Shan(In’) davlati va uning qulashi, Chjou davlati, Xitoy podshohlari o‘rtasidagi kurash. Shan’ Yan islohotini bilish lozim. Xan’ imperiyasining yuksalishi, islohotlar, xalq qo‘zg‘alonlari va nihoyat imperiyaning parchalanishi bilan uch shohlik davrlarini o‘rganish lozim.

10-mavzu: Qadimgi Yunoniston

Yunonistonning joylashish o‘rni, aholisi, uni o‘rganish tarixida G.Shliman, A.Evanslarning o‘rni. Krit- Mikena davriga e’tibor beriladi. Doriy qabilalari, Gomer davri, shahar davlatlar, buyuk Yunon mustamlakachiligi o‘rganiladi.

11-mavzu: Eramizdan avvalgi IX asr oxiri - VI asrlarda Attika

Attikaning aholisi, xo‘jaligi, toifa jamiyatning vujudga kelishi. Afina aslzodalari ustida to‘xtalish kerak. Toifa qonunlari, Solon islohoti va Afina qulchilik demokratiyasi masalasi muhumdir.

12-mavzu: Yunon-Eron urushi

Yunon-Eron urushi va Kalliy sulhi yakunlari. Yunonistonning yuksalishi, Perikl faoliyati, Peloponnes urushi va uning oqibatlari. Yunoniston davlatlari orasidagi raqobat va siyosiy tarqoqlik kabilar ustiga to‘xtash kerak.

13-mavzu: Afina quldorlik demokratiyasining ravnoqi

Afina quldorlik davlatining tashkil topishi. Eramizdan avvalgi VII-VI asrlarda Attikaning ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi. Toifa qonunlari, Solon islohotining toifa mohiyati. VI asrda Afina quldorlik davlatining xarakteriga e’tibor beriladi.

14-mavzu: Sparta davlati

Eramizdan avvalgi IX-VIII asrlarda qadimgi Peloponnes. Qadimgi Sparta, Korinf, Argos davlatlarining paydo bo‘lishi, ularning tuzumi, ilotlar periyeklar masalasi. Shuningdek, Sparta bolalar tarbiyasi, harbiy ittifoqlar o‘rganilishi kerak.

15-mavzu: Peloponnes urushi

Peloponnes urushi. Bu urushni kelib chiqishi, Peloponnes urushining birinchi davri, Nikiy sulhi, Sitsiliya ekspeditsiyasining mag‘lubiyati, Dekeleya urushi, Spartaliklar g‘alabasi masalalari yoritilishi kerak.

16-mavzu: Aleksandr Makedonskiy saltanati

Makedoniya davlatining tashkil topishi. Manbalar, sharoiti, aholisi. Filipp II va uning islohotlari, harbiy yurishlari. Aleksandr Makedonskiyning harbiy yurishlari va saltanatining kuchayishi.

17-mavzu: Ellin davlatlari va ellin davri madaniyati

Ellinistik davlatlar va ularning madaniyati. Ptolomeylar, Salavkiyalar, Yunon-Baqtriya, Pergam podsholiklari tavsifi. Makedoniya va Yunonistondagi ahvol, Rim Parfiya istilolari, Ellinistik madaniyatning tarqalish geografiyasi.

18-mavzu: Qadimgi Italiya

Ilk qulchilik jamiyati va Italiya davlati. Italiyaning geografik o‘rni, sharoiti, aholisi va qabilalari. Qulchilik jamiyati va davlatining vujudga kelishiga to‘xtalib o‘tiladi. So‘ngra Rim shahrining vujudga kelishi, patritsiy va plebeylar, qulchilik, Serviy Tuliy islohoti.

19-mavzu: Rim Respublikasi

Respublikaning o‘rnatilishi, Rimning Italiyani istilo etishi. Rimning g‘arbiy va sharqiy O‘rta dengizda hukmronlik qilish uchun kurashi.

20-mavzu: Rimning g‘arbiy va sharqiy O‘rta dengizda hukmronlik qilish uchun kurashi

Eramizdan avvalgi III asrda G‘arbiy va Sharqiy O‘rta dengiz hukmronligi uchun Rim va Karfagen kurashi, I-II Puni urushlarida Rim g‘alabalariga e’tibor beriladi. III Puni urushidan so‘ng Rim kuchli O‘rta dengiz Davlatiga aylanishiga e’tibor beriladi.

Rimdagi qul egaligi va qullarning Sitsiliyadagi birinchi qo‘zg‘aloni. Qulchilikning rivojlanishi, qullarning iqtisodiy va huquqiy holati. Sitsiliyadagi qullar qo‘zg‘aloni, aka-uka Grakxlarning faoliyati ustida fikr yuritilishi kerak.

21-mavzu: Rim Respublikasining qulashi

Eramizdan avvalgi II asrda Rimda agrar va demokratik harakatlar. Eramizdan avvalgi II asrlarda Rimdagi ijtimoiy ahvol, er masalasi, amalga oshirilmoqchi

bo‘lgan islohotlar va ularning natijalari kabilarga e’tibor beriladi. Rim Respublikasi va uning qulashi.

Rim Respublikasidagi fuqarolar urushi. Sulla diktaturasi, qullar qo‘zg‘aloni, Pompeyning Sharq siyosati, 1-Uchlar Ittifoqi masalasiga e’tibor beriladi. Yuliy Sezar, Oktaviyan davrida Respublika tuzumining qulashiga e’tibor beriladi.

22-mavzu: Imperiya davrida Rim davlati

Ilk Rim imperyasi davrida Oktaviyan hukmronligi va uning yuritgan siyosati, ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar muhum masaladir.

23-mavzu: Ilk Rim imperyasi davrida ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar

III asrda qulchilikning inqirozi, ommaviy harakatlar, xristian dini kabi masalalarga e’tibor beriladi.

24-mavzu: Eramizning III-IV asrlarida so‘nggi Rim imperiyasi. Dominat davri

Rim davlati va undagi Dominat tuzumi, Imperiyani qayta tiklash uchun kurash, ommaviy harakatlar ustida to‘xtalib o‘tiladi. IV-V asrlarda Rim madaniyati masalalariga e’tibor beriladi.

25-mavzu: G‘arbiy Rim imperiyasining qulashi

Xalqlarni buyuk ko‘chishi va uni Yevropaga ta’siri. Federatlarning tashkil topishi. Xristian dinining yoyilishi. Xunlarga qarshi kurash. Vestgotlar qirolligini tuzilishi.

26-mavzu: O‘rta asrlar tarixini davrlashtirish

Jahon tarixida o‘rta asrlar tarixini o‘rni. O‘rta asrlar tarixini davrlashtirish. Bu davrda o‘rganiladigan eng dolzarb masalalar. O‘rta asrlar tarixi davri manbalari. Fanni o‘rganish yuzasidan uslubiy asos.

Rim imperiyasining inqirozi. Varvarlar qirolliklarining tashkil topishi.

27-mavzu: Rim imperiyasining inqirozi. Varvarlar qirolliklarining tashkil topishi

Keltlar, germanlarning ijtimoiy ahvoli. Varvar qabilalarining ijtimoiy va siyosiy hayotini aks ettiruvchi manbalar. Vandallar, burgundlar, langobardlar, gotlar qirolliklari.

28-mavzu: Frank qabilalarida imperiyaning shakllanishi

Franklarning bo‘linishi, ularning xo‘jaligi. Mayordamlikning mohiyati. Merovinglar va Karolinglar sulolalari. Karl buyuk zamonida imperiyaning tashkil topishi. Franklarda diniy dunyoqarashning shakllanishi. Karolinglar uyg‘onishi.

29-mavzu:VI-XI asrlarda Vizantiya imperiyasi

Bolqon yarim orolidagi siyosiy vaziyat. Yustinianni podsholigi davridagi islohotlar va xalq harakati. Isavrlar sulolasi hukmronligi. “Dehqonchilik qonuni” x,ujjati. Monofizitlar, nestorianlar, pavlikanlar. Makedoniyaliklar sulolasi hukmronligi.

30-mavzu:VI-XI asrlarda slavyan xalqlarining ijtimoiy ahvoli va ularda ilk davlatlarning vujudga kelishi

VI-XI asrlarda slavyanlarning ijtimoiy ahvoli. Slavyanlarning guruhlarga bo‘linishi. Harbiy va janubiy slavyanlarda davlatchilik munosabatlarining shakllanishi. Ulug‘ Moraviya davlati. Slavyanlarda yozuvning ixtiro etilishi.

Slavyanlarning ijtimoiy hayoti. Bolgariya, Polsha, Chexiya, Serbiya, Xorvatiya davlatlarining shakllanishi.

31-mavzu:Ilk o‘rta asrlarda Hindiston va Xitoy

Markaziy hokimiyatni mustahkamlash uchun kurashlar. Gupta davlati. Suy sulolasi va Tan imperiyasi. Buyuk Kanal. Ellara va Ajanta ibodatxonasi. Buddizm dinining tarixiy taraqqiyoti. Xitoy va Hindiston madaniyatining o‘ziga xosligi.

32-mavzu:IX-XI asrlarda Germaniya va Fransiya davlatlari

Germaniyada davlatchilik belgilarining taraqqiy etishi. Dastlabki sulolalarning hokimyatni o‘z qo‘llarida birlashtirish uchun boshlangan siyosiy urushlari. Investitura uchun kurash. Tashqi siyosatdagi agressivlik. Nemis feodallarining slavyan erlarini istilo qilishlari.

IX-XI asrlarda Fransiya. Fransiya qirolligining shakllanish, sharoitlari. Toifalar o‘rtasidagi munosabat. Qirol hokimyatining kuchayib borishi. Parij shahri statusi. Kapetinglar sulolasining ichki va tashqi siyosati.

33-mavzu:IX-XI asrlarda Angliya davlati

Angliyada davlatchilik munosabatlarining shakllanishi. Xalqlarning Skandinaviya bosqinchilariga qarshi olib borgan kurashlari. Alfred Buyukning idora qilishi. Davlatni boshqarish usullarining takomillashishi. Yer egaligi shakllarining ko‘payishi. “Daxshatli sud kitobi”.

34-mavzu.VI-XI asrlarda arablarning ijtimoiy ahvoli

Islom dinigacha arablarning yashash sharoitlari. Islom dinining paydo bo‘lishi va mohiyati. Xalifalikning tashkil etilishi va sulolalar o‘rtasida taxt uchun kurash. Arab bosqinchiligiga qarshi ko‘tarilgan qo‘zg‘alonlar. Islom madaniyatining yoritilishi.

VI-XI asrlarda G‘arbiy Yevropada ijtimoiy va iqtisodiy munosabatlar.

Yerga egalik qilish shakllarining ko‘payib borishi. Ritsarlar toifasining shakllanishi. Dehqonlarning ijtimoiy ahvoli. Savdo va hunarmandchilik. Yangi xildagi shaharlarning shakllanishi va ularning turlari.

35-mavzu:Salib yurishlari va ularning ahamiyati

Rim papaligi g‘oyaviy ta’limotining kuchayishi. Salib yurishlarining ijtimoiy va iqtisodiy asoslari. Salib yurishlari ishtirokchilarining toifaviy tarkibi. Dastlabki Salib yurishlari. Diniy ritsarlik ordenlarining tashkil etilishi. So‘nggi Salib yurishlari. Salib yurishlarining oqibatlari.

36-mavzu:XI-XV asrlarda Fransiya

Fransiyada shaharlar taraqqiyoti. Absolyut monarxiyaning kuchayishi. Davlatni markazlashtirish borasidagi islohotlar. Yuz yillik urush. Fransuz millatining tashkil topish jarayoni.

37-mavzu:XI-XV asrlarda Angliya

Hokimiyatning markazlashishida ajnabiylarga qarshi olib borilgan urushlarning ahamiyati. Parlamentning tashkil topishi va rivojlanishi. Angliyada dehqonlar norozilik harakatlarining kuchayib borishi.

38-mavzu:XI-XV asrlarda Germaniya va Rus davlatchiligining rivojlanishi

Germaniya shaharlarida savdoni taraqqiy etishi. Nemis feodallari va slavyanlar o‘rtasidagi munosabatlarning keskinlashishi. Ganza va Shvabiya ittifoqlarining olib borgan faoliyati.

XI- XV asrlarda Rus davlati.

39-mavzu:XI-XV asrlarda Ispaniya va Portugaliya

Pireniya yarim orolida arablar istilolarining oqibatlari. Rekonkista harakatining avj olishi va asosiy bosqichlari. Ispan madaniyati.

40-mavzu:XI-XV asrlarda Chexiyada siyosiy kurashlar

Rim papasining Chexiyada olib borgan ishlari. Yan Gusning siyosiy va ijtimoiy qarashlari. Konstantin sobori. Guschilar urushining borishi va oqibatlari. Nemis kolonizasiyasining kuchayishi.

41-mavzu:Ilk Italiya uyg‘onishi

Ilk italyan uyg‘onishi. Shaharlar vazifasining o‘zgarib borishi. Gumanizm. Ilmiy bilimlarning taraqqiyoti. Italiyada uyg‘onish davri namoyandalari.

42-mavzu:Shaharlar vazifasining o‘zgarib borishi

Shaharlar vazifasining o‘zgarib borishi. Manufaktura munosabatlarining o‘zaro aloqalari. Hunarmandchilik va savdoning rivojlanishi. Burjua mafkurasining shakllanishi.

43-mavzu:Usmoniylar davlati va uning istilolari

XI-XV asrlarda Vizantiya imperiyasi. Osiyo va Yevropa madaniyatining o‘zaro ta’siri. Konstantinopol shahrining ijtimoiy mavqei. Turklarning siyosiy maqomi va imperiyadagi o‘rni. Usmoniylarning istilolari.

44-mavzu:XI-XV asrlarda Mug‘ullar davlati

Mug‘ullarning ijtimoiy tuzumi. Chingizxonning hokimiyatga kelishi. Boshqaruv tizimi. Harbiy qo‘shini va istilolar. Uluslarga bo‘linishi. Yasoq qonunlari. Oltin O‘rda xonligi.

45-mavzu:XI-XV asrlarda Xitoy

Sun sulolasi davrida ijtimoiy-iqtisodiy axvol. Savdo, hunarmandchilik va shaharlarning rivojlanishi. Mug‘ullar bosqini va unga qarshi kurash. Min sulolasini hokimiyatga kelishi va boshqaruvi. Xalqaro aloqalar. Madaniyat.

46-mavzu:XI-XV asrlarda Yaponiya

Yaponiyada erga egalik munosabatlarining shakllanishi. Davlat boshqaruvi. Shaharlarning yuksalishi va hunarmandchilik. Madaniyat.

47-mavzu:XI-XV asrlarda Koreya

Koreyada davlatchilikni rivojlanish bosqichlari. Uch qirollik davri. Koreya – Xitoy munosabatlari. Koriyo qirolligi davrida iqtisodiyot va madaniyat. Mug‘ullarga qarshi kurash. Choson qirolligining yuksalishi.

48-mavzu:XI-XV asrlarda Hindiston

Dehli sultonligini tashkil topishi. Yerga egalik munosabatlari. Davlat boshqaruvi. Chet elliklar bosqini va unga qarshi kurash. Sayidlar sulolasining hokimyatga kelishi. Madaniyat.

50-mavzu:XI-XV asrlarda Amerika va Afrika xalqlari

Ho‘jalik taraqqiyoti. Maya, Astek va Inklar davlati. Afrika davlatlari va ularning boshqaruv tizimi. Madaniyat.

51-mavzu:Geografik kashfiyotlar va mustamlakachilik tuzumini vujudga kelishi

Yangi tarix tushunchasi. Buyuk geografik kashfiyotlarning shart-sharoitlari va uning asosiy omillari. P.Taskonelli, X.Kolumb, Vasko Da Gamo. F.Magellan, Konkista harakati. Mustamlakachilik tizimining qaror topib borishi.

52-mavzu:Evropada reformasiya davri va yo‘nalishlari

XVI-XVII asrning boshlarida Germaniya davlati. Germaniyada dehqonlar ahvoli va ularning maxfiy tashkilotlari. Reformasiyaning shart-sharoitlari va g‘oyaviy asoslari. Reformasiya namoyondalari. M.Lyuter va uning 95 tezisi. Tomas Myunser xalq harakatining natijalari. Diniy dunyoqarashdagi o‘zgarishlar.

53-mavzu:Evropada o‘ttiz yillik urush. (1618-1648)

Xalqaro munosabatlarning keskinlashishi. Urushning boshlanish sabablari va uning asosiy davrlari. Urushning ishtirokchilari. Vestfaliya sulhi va uning Yevropa davlatlari uchun ahamiyati.

54-mavzu:G‘arbiy Yevropa davlatlarida kapitalistik munosabatlarning shakllanishi

XVI-XVII asrning birinchi yarmi. G‘arbiy Yevropa davlatlarida kapitalistik munosabatlarning shakllanishi. Dunyoni taqsimlash uchun boshlangan harakat.

Niderlandiya burjua inqilobi va uning xalqaro ahamiyati.

Angliyada kapitalistik belgilarning jonlanishi. G‘ov tutish siyosati va uning oqibatlari. Robert Ket qo‘zg‘oloni. Tyudorlar xonadonining ichki va tashqi siyosati. Savdo kompaniyalari va ularning faoliyati. Angliyada protestantlik harakatining borishidagi o‘ziga xoslik.

XVI-XVII asrning birinchi yarmida Fransiya

Gugenotlarning siyosiy qarashlari va katoliklar bilan olib borgan kurashlari. Absolyut monarxiyaning yana ham kuchayishi. Rishelening olib borgan ichki va tashqi siyosati.

XVI-XVIII asrning birinchi yarmida Usmon imperiyasi va uning tanazzulga uchrashi

Usmon imperiyasi hududining kengayib borishi. Yevropa davlatlari bilan olib borilgan savdo diplomatik munosabatlari. Imperiyaning inqirozi sabablari.

XVI-XVII asrlarda Yevropada ilmiy bilimlarning rivojlanishi.

Fizika, ximiya, geografiya, geologiya va texnika fanlarida erishilgan yutuqlar. Sxolastikaning inqirozga uchrab borishi va falsafiy bilimlarning rivojlanishi.

55-mavzu:Kapitalistik munosabatlarining shakllana boshlanishi

Erkin bozor munosabatlari bilan an’anaviy feodal monarxiya tuzumlari o‘rtasidagi ziddiyat. Sanoatlashuv. Qishloq xo‘jaligida bozor munosabatlari elementlarining rivojlanishi. Yangi ijtimoiy o‘zgarishlarga zarurat. Mustamlakachilik harakatining boshlanishi. Dunyoning birlamchi taqsimlanish jarayoni, turli ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy nazariyalar. Marksizm va uning asosiy xatolari. Tarixga sivilizatsion yondashuv.

56-mavzu:Angliyada kapitalizmning g‘alaba qilishi va ingliz burjua inqilobi

Ingliz kapitalizmi taraqqiyotining xususiyatlari. Kapitalizmning qishloq xo‘jaligiga kirib kelishi. Burjua inqilobi uchun zamin yaratilishi. Inqilobning boshlanishi, borishi va yakunlari. Fuqarolar urushi. Oliver Kromvel. XVII asr oxiri XIX asrning 70-yillarigacha Angliyaning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. XVII asr oxiri XVIII asr boshlarida Angliyaning iqtisodiy rivojlanishi. Angliyada davlat tuzumi. Angliyaning tashqi siyosati. Agrar inqilobning yakunlanishi va sanoat inqilobining boshlanishi. Chartistlar harakati. Angliyaning dunyodagi yirik rivojlangan mamlakatlardan biri bo‘lib qolishi.

57-mavzu:XVIII asrdan 1870-yillargacha Fransiya

XVIII asr oxiri Buyuk fransuz inqilobi. Fransiyada absolyut monarxiya bilan yangi kapitalistik munosabatlar o‘rtasidagi ziddiyat. Inqilobiy vaziyatning vujudga kelishi. Xalq ommasining qirol tuzumiga qarshi kurashi. Bastiliyaning olinishi. Ma’muriy o‘zgarishlar. Ta’sis majlis va uning faoliyati. 1791 yilgi Konstitutsiya. Konstitutsion monarxiya. Varena inqirozi (siyosiy tanglik). Klublar, jamiyatlar, matbuot. Inqilobiy urushlar, qonun chiqaruvchi organ. Xalq qo‘zg‘olonlari. Konvent. Lyudovik XVI ni qatl qilinishi. Yakobinchilik. Yakobinchilar diktaturasi. Terror. Yakobinchilikning 3 yillik konstitutsiyasi. Direktoriya. 18-bryumerdagi davlat to‘ntarilish. Napaleon Bonapart. Birinchi imperiya davrida Fransiya.

Napaleon Bonapartning ichki va tashqi siyosati. Kontinental blokada. Tilzit sulhi. Napaleon imperiyasining avj nuqtasi. Fransiya – Rossiya ziddiyatlari. Rossiyaga qarshi urush. Barodino jangi. Fransuz armiyasining chekinishi. Oltinchi “Koalitsiya”, “Xalqlar jangi”. Vena kongressi. Burbonlar sulolasining tiklanishi. Muqaddas Ittifoq. Ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat. Burbonlar sulolasining ijtimoiy, tabaqaviy xususiyati. 1815-1830 yillarda Fransiyaning iqtisodiy rivojlanishi. Burbonlarning xalk,qa qarshi siyosati. Sarmoyadorlik – bozor iqtisodiyotiga to‘sqinlik qilish. 1827-1830 yillarda iyul monarxiyasi. Iyul monarxiyasi (1830-1848). Burbonlar restavrasiyasidan 1870 yilgacha Fransiya. Fransiyada 1848 yil inqilobning ijtimoiy asoslari, harakatlantiruvchi kuchi, siyosiy mohiyati. Ikkinchi imperiya davrida bonapartizmning jiddiy mohiyati. 50-60 yillarda Fransiyaning iqtisodiy ahvoli. Napaleon III ning agressiv tashqi siyosati, ikkinchi imperiyaning tanazzuli. Fransiya – Prussiya urushi arafasida ikkinchi imperiyaning tashqi siyosati.

58-mavzu:XVII asrdan 1870-yillargacha Germaniya va german davlatlari

XVII asr oxiridan XIX asrning 70-yillarigacha German davlatlarining ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Germaniyaga fransuz burjua inqilobining ta’siri. Germaniya Napaleon I hukmronligi ostida. German ittifoqi. 1815-1847 yillarda Germaniyaning iqtisodiy o‘sishi. 1847 yildagi iqtisodiy tanazzul. Inqilobiy vaziyat. Prussiyada davlat to‘ntarilishi. XIX asrning 50-60-yillarida Germaniya iqtisodiyotining o‘sishi. XIX asrning 50-60-yillardagi siyosiy tanglik.

Bismark tomonidan Germaniyaning birlashtirish rejasi. XIX asrning 60-yillardagi pruss hukumatining tashqi siyosati.

59-mavzu:XVII asrdan 1870-yillargacha Rossiya

XVII asr oxiridan XIX asrning 70-yillarigacha Rossiya. Rossiyaning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. Qishloq xo‘jaligi. Manufakturaning paydo bo‘lishi. XVII asrning II yarmida Rossiyaning ichki siyosati. Absolyutizmning qaror topishi. Rossiya imperiyasining tashkil topishi. Shimoliy urush. XVIII asr II yarmi - XIX asrning birinchi yarmida Rossiyaning ichki tashqi va siyosat. XIX asrning 50-60 yillarida Rossiyaning ichki va tashqi siyosati.

60-mavzu:XVIII asrdan 1870-yillargacha AQSh

Shimoliy Amerikaning mustamlakaga aylantirilishi. Amerikaning shimolida mustamlaka tizimi. Shimoliy Amerikadagi Angliya mustamlakalarining ozodik uchun kurashning tarixiy shart-sharoitlari va ijtimoiy asoslari. Amerikada iqtisodiy munosabatlar va metropoliya o‘rtasidagi ziddiyatlar. Mustaqillik uchun olib borilgan urush. XVIII asrning ikkinchi yarmida AQSh ning tashkil topishi. Mustaqillik Deklarasiyasi va uning tarixiy ahamiyati. Inson huquqlari g‘oyasi. Demokratik jamiyat asoslarini yaratish uchun kurash. AQSh Konstitutsiyasi. AQSh dagi inqilobiy o‘zgarishlarning mohiyati. XIX asrning birinchi yarmida AQSh ning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy taraqqiyoti. Qo‘sh partiyalilik tizimi.Janubda quldorlik va Shimolda sanoat ziddiyati. AQSh ning g‘arb tomon kengayishi. Janubiy shtatlardagi ijtimoiy-iqtisodiy qoloqlik. XIX asrda AQShda Shimol va Janub o‘rtasida fuqarolar urushi. Shimolning g‘alabasi. Avraam Linkoln. Qulchilikning bekor qilinishi. Janubiy shtatlarni mamuriy qayta tuzib chiqilishi. AQSh taraqqiyotining asosiy xususiyatlari. Mamlakatda transport tizimi va iqtisodiyot. Agrar va sanoat sohalarining rivoji. Meksika bilan urush. Texas va boshqa shtatlarni AQSh ga qo‘shib olinishi.

61-mavzu:XVIII asr oxiridan XIX asr 60-yillarigacha Avstriya imperiyasi

Avstriya imperiyasining umumiy siyosiy-ijtimoiy va iqtisodiy ahvoli. Sanoat to‘ntarilishining boshlanishi. Metternix hukumatining reaksion ichki va tashqi siyosati. Avstriya imperiyasida milliy ozodlik harakatining ko‘tarilishi. XIX asrning 50-60-yillarida Avstriya imperiyasining ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti, 50-60 yillarda agressiv tashqi siyosati. Avstro-Vengriya (dualistik) imperiyaning yuzaga kelishi.

62-mavzu:XIX asrning 30-70 yillarida Lotin Amerikasi davlatlarining ijtimoiy-iqtisodiy ahvoli

Lotin Amerikasida mustamlaka davri. Mustamlaka tuzumi sharoitida ijtimoiy-iqtisodiy ahvol. Xalq ommasining ezilishi. Negrlar va tub joy aholi hindularning og‘ir ahvoli. XVIII asr oxiri va XIX asr oxirlarida milliy ozodlik inqiloblar. Lotin Amerikasi inqiloblarining tipologiyasi. Lotin Amerikasida milliy davlatlarning tashkil topishi va ulardagi ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy jarayonlar. Lotin Amerikasida madaniy hayot.

63-mavzu:XVIII asrdan – 1870 yillargacha Xitoy

Yangi davr boshida Xitoyning umumiy tavsifi. Sin imperiyasining vujudga kelishi. Sin sulolasi davrida ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy tuzumi. Tashqi siyosat. Feodal munosabatlar inqirozi. Xitoy xalqining Sin sulolasi va feodal zulmga qarshi kurashi. Xitoyga chet davlatlarining kirib kelishi. I Afyun urushi. Angliyaning Xitoyni va Xitoy bozorini “ochish”ga intilishi. Afyun savdosi. Ingliz-Xitoy qarama-qarshiligi. Nankin shartnomasi. Xitoyni zo‘rlab “ochilishi”ning oqibatlari. Taypin Tyangoning e’lon qilinishi. Taypinlar davlatining siyosati. Angliya va Fransiyaning Xitoyga qarshi ikkinchi urushi. Tyantszin shartnomalari. Taypinlarga qarshi ingliz-fransuz-amerika intervensiyasi. Taypinlarni interventlarga qarshi kurashi. Taypinlar urushini mag‘lubiyatining sabablari.

64-mavzu:Hindistonni bosib olishning tugallanishi

XIX asrning I yarmida Hindiston xalqlari mustamlakachilik zulmi ostida. Maratx knyazliklarining bosib olinishi. Radjastxan, Assamni bo‘ysindirilishi. XIX asr I yarmida Panjob. Ingliz-Panjob urushlari. Hindistonda ingliz mustamlakasi ma’muriyati. Ingliz mustamlakachilarining agrar siyosati. Ingliz tovarlari keltirishning kuchayishi. Hind hunarmandchiligining tushkunlikka uchrashi. Mustamakachilarning ta’lim va madaniyat sohasidagi siyosati. Hindiston xalqlarining bosqinchilarga qarshi kurashi.

65-mavzu:XVIII asrning II yarmi va XIX asrning 70-yillarida Yaponiyaning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy ahvoli

Yaponiyaning Yevropa bilan ilk aloqalari. Tokugava Syogunligining vujudga kelishi. Ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy hayot. Tokugavalarning tashqi siyosati. Mamlakatning tashqi dunyodan ajratib qo‘yilishi. Tokugavalar davrida madaniyat. Feodal munosabatlari. Krizisning keskinlashishi.

66-mavzu:XVII asrning II yarmi va XIX asrning I yarmida Eron

Eronda er munosabatlari, shaharlar, hunarmandchilik, savdo, siyosiy tuzum. Eron va Yevropa mamlakatlari. Eronda ingliz-fransuz raqobati. 1804-1813-yillarda rus-eron urushi. Eronda ingliz-rus raqobatchiligi. Ingliz sarmoyasini Eronga kirib kelishining oqibatlari. Feodal munosabatlar inqirozining keskinlashuvi. Bobiylar qo‘zg‘oloni, harakteri, mag‘lubiyat sabablari. Amir Nizomiy islohatlari. 1856-1857-yillardagi Ingliz-Eron urushi.

67-mavzu:Usmoniylar imperiyasining tanazzulga uchrashi

Agrar munosabatlar. Len tizimini buzilishi. Dehqonlar ahvoli. Usmon imperiyasidagi shaharlar. Hunarmandchilik va savdo. Siyosiy tuzum. Toifa kurashning keskinlashishi. Feodal separatizmning o‘sishi. Madaniyatning tushkunlikka uchrashi. Rus-turk urushlari. Yevropa mustamlakachilarining Usmon imperiyasiga kirib kelishi. Sharq masalasini paydo bo‘lishi. Salim III islohotlari. Rus-turk urushi. Mustafo-Poshsha Bayroqdor. Rossiya bilan urushning davom etishi. Buxarest sulhi.

68-mavzu:XVII-XIX asrlarda Afg‘oniston

Afg‘onistonda Durroniylar davlatining tashkil topishi. I-II afg‘on urushlari. Gandamak shartnomasi, ingliz mustamlakachilariga qarshi xalq qo‘zg‘olonlari.

Ingliz-afg‘on urushining tugashi. Afg‘oniston chegaralarining belgilanishi. XIX asr oxirida Afg‘oniston.

69-mavzu: Monopolistik kapitalizmgacha bo‘lgan davrda Osiyo va Afrika xalqlari mustamlaka zulmi ostida

Jahon kapitalistik bozorini vujudga kelishi. Monopolistik kapitalizmgacha bo‘lgan mustamlakachilik tizimi. Sharq mamlaktlari – tovarlar sotiladigan bozorlar va mustamlakachi mamlakatlarning xomashyo manbai. XIX asr o‘rtalaridagi xalq qo‘zg‘olonlari. Kurashning o‘rta asrlarga xos shakli. O‘tkazilgan muvaffaqiyatsiz islohatlar. Monopolistik kapitalizmgacha bo‘lgan davrda sharq xalqlarining tarixiy roli.

70-mavzu:XVIII asr oxiri XIX asr 70-yillarida xalqaro munosabatlar

Yangi davrda Yevropa va Amerika qitalarida bir necha davlatlar yukcalb xalqaro maydonda xal qiluvchi rol o‘ynay boshlashi. Savdo-sotiqning kengayishi va mohiyatining o‘zgarishi. XVIII asrda Rossiya xalqaro ta’sirining kuchayishi. Angliya – Fransiya munosabatlari. XVIII asrning birinchi yarmida Avstriya – Fransiya va Avstriya – Ispaniya etti yillik urush arafasida davlatlarning qaytadan guruxalarga bo‘linishi. XVIII asrning 60-yillarida Rossiyaning tashqi siyosati. Qurolli betaraflik 1789-yilda Yevropadagi xalqaro ahvol.

Bu davrda borliq dunyo xaqidagi bilimlar to‘liq ilmiy asosda tushuntirib berildi. Inson tabiatda o‘z aqli bilan hukmron mavjudot sifatida tan olindi. Taraqqiyotning xal qiluvchi omili texnika ekani tushunib o‘tildi. Fan taraqqiyotining umumiy xususiyatlari. Fan – ishlab chiqaruvchi kuch. Yirik mashinasozlikning rivojlanishi. Bug‘ bilan yuradigan mashinalar yaratilishi. F.Blek, G.Galiley, Dekart, Ch.Darvin va boshqa olimlarning tabiat, jamiyat sohalaridagi ilmiy kashfiyotlari.

Yevropa davlatlarining Osiyo va Afrikada dastlabki mustamlakalarning yuzaga kelishi. Yangi davr boshlarida Osiyo va Afrikaning siyosiy xaritasi. Sharq mamlakatlarini mustamlaka asoratiga solina borishining ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari.

71-mavzu: Fransiya – Prussiya urushi

Fransiya – Prussiya urushining sabablari. Urush harakatlarining borishi. Parijning qamal qilinishi. Fransuz xalqining qarshilik harakati. Frankfurt sulhi.

72-mavzu: 1871-1914 yillarda Fransiya

XIX asrning so‘nggi o‘ttiz yilida Fransiya. XIX asrning so‘nggi 30 yilida Fransiyaning iqtisodiy o‘sishi va 1875 yilgi Konstitutsiya. XIX asrning 70-80 yillarida respublikachilar va podshoparastlar o‘rtasida kurash. Uchinchi respublikaning siyosiy tanazzuli. XIX asrning 90-yillarida Fransiya. Dreyfus ishi. Panama masalasida siyosiy nayrang. Fransiya va Rossiyaning mustamlaka bosqinchiligi. Fransiya-Rossiya ittifoqi. Birinchi jahon urushi arafasida Fransiya.

73-mavzu: 1871-1914-yillarda Germaniya

Fransiya – Prussiya urushi va Germaniyaning birlashtirilishining tugallanishi. 1871-yil imperiya Konstitutsiyasi. 1871-1899-yillarda Germaniya iqtisodining o‘sishining sabablari. Qishloq xo‘jaligining o‘sishi. XIX asrning 70-

yillarida Bismark hukumatining ichki siyosati. Bismarkning kanslerligi yillarida Germaniyaning tashqi siyosati. XX asrning boshida Germaniyaning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. Germaniyaning tashqi siyosati. Berlin-Bog‘dod temir yo‘li.

74-mavzu: 1870-1914-yillarda Avstriya – Vengriya

XIX asrning ikkinchi yarmida Avstro-Vengriya ijtimoiy-iqtisodiy holati. Taf hukumatining siyosati. XIX asrning 70-90-yillarida Avstriya va Vengriyaning ishchilar harakati. XX asrning boshida Avstro-Vengriyaning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. Avstro-Vengriya imperiyasining tashqi siyosati.

75-mavzu: 1870-1914-yilarda Angliya

XIX asrning ikkinchi yarmi - XX asr boshlarida Angliya iqtisodiyotining o‘sishi. Angliya imperializmining mustamlaka siyosati. Angliyaning jahon bozoridagi mavqeini pasayishi. Bolfur va Solsberi kabinetlarining reaktsion ichki siyosati. Ingliz – Bur urushi. Antaning vujudga kelishi. 1904-yil Angliya – Fransiya o‘rtasida Antanta bitimi. 1907-yilgi Angliya – Rossiya bitimi. Angliyada 1911-yil parlament islohati. Irlandiyada milliy ozodlik harakatining kuchayishi. Angliyaning birinchi jahon urushi arafasida siyosiy tanazzuli.

76-mavzu: XIX asr oxiri XX asr boshlarida Rossiya. Qrim urushidan so‘ng Rossiyaning xalqaro ahvoli

Rossiyaning uzoq sharqdagi siyosati. “Uch imperator ittifoqi” 1875-1876-yillarda Sharq tanazzuli. 1877-1978-yillardagi Rossiya – Turkiya urushi. San – Stefano kelishuvi. Berlin kongressi. Fransiya – Rossiya ittifoqi. XX asrning boshida Rossiyadagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy xolat. Rossiyada revolyusion xarakatlarning ko‘tarilishi. Chor samoderjaviyasining inqirozga yuz tutishi. Rossiyada fevral burjua inqilobi. Ikki xokimyatchilikning vujudga kelishi. 1917-yil oktyabr to‘ntarishi. XIX asrning ikkinchi yarmi - XX asrning boshida Rossiyada ilm fan va madaniyat.

77-mavzu: 1870-1914-yillarda AQSh. XX asr boshlarida AQSh iqtisodining o‘sishi

Amerika imperializmining ichki reaksion siyosati. Irqiy kamsitish. XIX asr oxiri XX asr boshlarida AQSh bosqinchilik va tajovuzkorlik siyosatining kuchayishi. Kuba – Ispaniya istibdodi ostida AQShning Ispaniya bilan urushi. AQShning Lotin Amerika mamlakatlariga tajovuzi. Panamaning bosib olinishi. Panama – Amerika ittifoqi. “Katta tayoq” va “Dollar diplomatiyasi” siyosati. 1900-yil Xitoyda xalq qo‘zg‘alonini bostirishda AQShning ishtiroki. 1912-yilgi Prezident saylovlari. Prezident Vilson hukumatining jahon urushi arafasidagi ichki siyosati.

78-mavzu: 1870-1914-yillarda Ispaniya va Portugaliya

Ispaniyada Burbonlar sulolasining qayta tiklanishi. XIX asr boshlarida Ispaniyadagi siyosiy va iqtisodiy ahvol. Qonli haftalik, siyosiy kurashlar va Marokko muammosi. XIX asr oxirida Portugaliyadagi iqtisodiy rivojlanish. XIX asr oxiri va XX asr boshlarida Portugaliyaning ichki va tashqi siyosati. Portugaliyadagi 1910-yilgi revolyusiya va uning oqibatlari.

79-mavzu: 1870-1914-yillarda Lotin Amerikasi davlatlari

Lotin Amerikasi mamlakatlarida taraqqiyotning umumiy xususiyatlari: sanoat, qishloq xo‘jaligi. Yevropa va AQShga tobelik. Tub aholi hindularning talanishi. Qulchilik. Yevropa va AQSh o‘rtasida Lotin Amerikasi uchun raqobat. G‘arbiy to‘qnashuvlar. “Katta tayoq” siyosati. Sanoatda sarmoyadorlikning o‘sishi. Argentina, Braziliya, Peru, Boliviya, Chili, Markaziy Chili mamlakatlari, Kuba, Lotin Amerikasi mamlakatlarida AQSh bosqinchi siyosati. AQShning “Amerika amerikaliklar uchun” siyosati. Meksika inqilobi.

80-mavzu: 1870-1918-yillarda Xitoy

Sin xuhumatining chet el mustamlakachilariga qaramligining kuchayishi. Fransiya – Xitoy urushi. Xitoyning kapitalistik rivojlanishi. Yapon-Xitoy urushi. Imperialistlar tomonidan ijara hududlarining bosib olinishi. Xitoy imperialisik davlatlarining yarim mustamlakasi.

Xitoyda islohatchilik harakati. Ixentuanlar qo‘zg‘oloni. Xitoy millatining shakllanishi. Islohatchilik harakatining borishi. Islohatlar 100 kunligi. Sunn Yat Senning inqilobiy faoliyatining boshlanishi. “Xitoyni qayta tiklash” jamiyati. Ixetuanlar harakati. Chet el mustamlakachilarining aralashuvi. Sakkizta yirik davlatlarning o‘ziga xos xususiyatlari.

XX asr boshida 1911-yil inqilobi. Xitoyning XX asr boshidagi ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy ahvoli. Inqilobiy vaziyatning vujudga kelishi. “Birlashgan ittifoq” ning inqilobiy faoliyati. Sun Yat Senning uch xalqchil prinsipi. Xitoy inqilob arafasida. Uchan qo‘zg‘oloni. Inqilobning boshlanishi. Sin sulolasining inqilobni bostirishga bo‘lgan urinishlari. Respublikaning e'lon qilinishi. Sun Yat Senning vaqtinchalik prezident etib saylanishi. Hokimiyatni Yuan Shikayga o‘tishi. Komprador va militaristlar diktaturasining o‘rnatilishi. Gomindan partiyasining tuzilishi. 1911-1913-yillar inqilobining natijalari. Xitoy birinchi jahon urushi yillarida.

81-mavzu: 1870-1918-yillarda Hindiston.

Hindistonning XIX asrning so‘nggi 30-yilida mustamlaka ekspluatasiyasi. Qishloq xo‘jaligidagi ahvol. 70-90-yillardagi dehqonlarning inqilobiy harakati. Kapitalizmning rivojlanishi. Hind milliy burjuaziyasining shakllanishi. Ingliz mustamlaka rejimi ziddiyatlarining keskinlashishi. Inqilobiy ko‘tarilishining boshlanishi. Svadeshi va Svaradj. Milliy kongresning roli. 1906-1907-yillardagi inqilobiy harakatlarning kuchayishi. Mustamlakachilarning milliy ozodlik harakatiga qarshi kurashi. Milliy kongressda bo‘linish. Tilak ustidan sud jarayoni va Bombeyda umumiy siyosiy stachka. Hindiston birinchi jahon urushi yillarida.

82-mavzu: 1870-1918-yillarda Yaponiya.

XIX asrning so‘nggi 30-yilida Yaponiyaning kapitalistik taraqqiyoti. 1868-yilgi restavrasiyadan keyin Yaponiyaning siyosiy ahvoli. Sanoat qurilishi. “Ozodlik va xalq xuquqlari uchun harakat” 1889-yildagi Konstituiya. Yaponiyaning agressiv tashqi siyosati. Yaponiya – Xitoy urushi. Yapon kapitalizmining imperializmga o‘tishi. Yapon imperializmining xususiyatlari. Yaponiyaning tashqi siyosati. Rus – yapon urushi. Ishchi va demokratik harakat. Urushga qarshi kurash. Iqtisodiy rivojlanish. Urushdan keyingi Yaponiyaning

tashqi siyosati. Birinchi jahon urushi arafasida Yaponiyada demokratik harakatlar. Ma’orif va madaniyat. Yaponiya birinchi jahon urushi yillarida.

83-mavzu: 1870-1918-yillarda Turkiya, Eron, Afg‘oniston.

XIX asrning 70-yillarida Usmon imperiyasi. 1875-1876 yillardagi Bolqon inqirozi. Istambulda xalq chiqishlari. “Yangi Usmoniylar” ning Saroy to‘ntarilishi. Mitxat konstitutsiyasi. “Yangi Usmoniylar” ning mag‘lubiyati. Rus – Turk urushi. Turkiyaning siyosiy, iqtisodiy asoratga solinishi. Abdulxamid II ning dispotik rejimi. Turkiya yarim mustamlaka. Yosh turklar harakatining tuzilishi. Afg‘oniston II – Ingliz–Afg‘on urushiga qadar bo‘lgan davrda. II – Ingliz–Afg‘on urushi. Ingliz mustamlakachilariga qarshi xalq qo‘zg‘oloni. Ingliz-Afg‘on urushining tugashi. Afg‘oniston chegaralarining belgilanishi. Chegaradagi qabilalar hududlarning inglizlar tomonidan bosib olinishi. Afg‘oniston XIX asr oxirida.

84-mavzu: Turkiya 1900-1918-yillarda

Turkiya burjua inqilobining ob’ektiv shart-sharoitlari va o‘ziga xos xususiyatlari. 1908-yil inqilobi. Yosh turklar inqilobining natijalari va tarixiy ahamiyati. Birinchi jahon urushi davrida Turkiya. Turkiyaning german bloki tomonidan turib urushda qatnashishi. Turkiya – Rossiya munosabatlari.

85-mavzu: 1870-1918-yillarda Eron

1905-1911-yildagi Eron inqilobining shart-sharoitlari. Inqilobning boshlanishi. Majlis chaqirilishi. Eron konstitusiyasi. 1907 yilgi Ingliz – Eron ahdlashuvi. 1908-yilgi aksiinqilobiy to‘ntarish. Tabriz qo‘zg‘oloni. Muxammad Ali shoxning ag‘darilishi. Liberallar hokimiyat tepasida. Morgen Shustr missiyasi. Sobiq shox Muxammad Ali isyoni. Interventsiyaning kuchayishi. Inqilobning mag‘lubiyatga uchrashining sabablari. Eron birinchi jahon urushi yillarda.

86-mavzu: 1870-1918-yillarda Indoneziya va Xindixitoy

Indoneziyaning bosib olishning tugallanishi. Indoneziyada mustamlakachilik ekspuluatatsiyasi usullarining o‘zgarishi. Yavada milliy ozodlik harakatining tug‘ilishi. Xindixitoy yarimoroli davlatlari, Fransiya tomonidan Vetnamning bo‘ysindirilishi. Uchinchi ingliz – Birma urushi va butun Birmaning ingliz mustamlakasiga aylanishi. Ingliz – Fransuz raqobatchiligining keskinlashuvi va Siamni ta’sir doiralariga bo‘lib olinishi.

87-mavzu: 1870-1918-yillarda Arab mamlakatlari

Arabiston, Iroq, Livan, Falastinda 1879-1882-yilgi milliy ozodlik harakati va Angliya tomonidan Misrning okkupasiya qilinishi. Maxdiylar qo‘zg‘oloni. Sudanning Angliya tomonidan bosib olinishi. Tunis va Marokashning Fransiya tomonidan bosib olinishi. Liviyaga italyan mustamlakachilik agressiyasi.

88-mavzu: 1870-1918-yillarda Afrikaning imperialistik davlatlar tomonidan bo‘lib olishning tugallanishi

Janubiy Afrikaning mustamlakalarga bo‘lib olishning tugallanishi. G‘arbiy Afrikaning imperialistik bo‘lib olinishi. Efiopiyaga qarshi italyan agressiyasi. Somalini imperialistik bo‘lib olish. Sharqiy Afrikaning bo‘lib olinishi. XX asr

boshlarida Afrika xalqlari mustamlaka zulmi ostida. Tropik va janubiy Afrika xalqlarining milliy ozodlik harakati.

89-mavzu: XIX asr oxiri XX asr boshlarida xalqaro munosabatlar

XIX asrda xalqaro munosabatlarda muvozanatning yo‘qola boshlashi. Usmoniylar imperiyasining parchalana boshlanishi. XX asr boshida dunyoning siyosiy xaritasi. Imperialistik davlatlar o‘rtasida ziddiyatning avj ola borishi. Uchlar ittifoqi. Fransiya – Rus ittifoqining tuzishi. Angliya – Germaniya raqobati. Antanta. Birinchi imperialistik urushlar. Bolqon urushlari. Bolgariya davlatining tashkil topishi. Ruminiya, Serbiya, Chernogoriyaning mustaqillikka erishishi. Birinchi jahon urushi. Urush harakatlarining borishi. 1915-1916-yillarda frontlardagi ahvol. Mudofaa urushlari. Ruminiya va Italiyaning urushga kirishi.

90-mavzu: Yangi tarixning ikkinchi davrida Yevropa va Amerika mamlakatlarining madaniyati, fan va texnika yutuqlari

Yangi shaharlarning o‘sishi. Aholining ijtimoiy tarkibidagi o‘zgarishlar. Moddiy madaniyat. XIX asrda fanning rivojlanishi (matematika, ximiya, biologiya, fizika, meditsina va boshqalar).

Badiiy madaniyat. Badiiy adabiyotdagi oqimlar. Tanqidiy realizm va romantizm. Naturalizm. Tasviriy san’at. Rang – tasvirdagi reallik. Impressionizm. Arxitektura, liberalizm va konservatizm.

91-mavzu: Birinchi jahon urushi

1914-yil iyul inqirozi. Birinchi jahon urushining boshlanish sabablari va urush ishtirokchilarining maqsadlari. 1915-1916 yillardagi diplomatik kurashlar va janglar. AQShning urushga kirishi va Rossiyadagi inqilob va birinchi jahon urushining Sharq mamlakatlariga ta’siri. 1917-yildagi urush harakatlari. To‘rtlar ittifoqining mag‘lubiyati. Birinchi jahon urushining tugashi va uning oqibatlari. Versal-Vashington tizimi.

92-mavzu: 1918-1939-yillarda Germaniya

Noyabr (1918-y) inqilobi. Versal sulhi. Veymar konstitutsiyasi. Qisman barqarorlashuv yillarida Germaniyadagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat. Jahon iqtisodiy inqirozi yillarida Germaniya. Germaniyada fashizmning hokimiyat tepasiga kelishi. Fashistik Germaniyaning agressif tashqi siyosati.

93-mavzu: 1918-1939-yillarda Angliya

Urushdan keyingi iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Qisman barqarorlashuv yillarida Angliyadagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat. Jahon iqtisodiy inqirozi yillarida Angliya. Angliyaning ichki va tashqi siyosati. Ijtimoiy harakatlar. Ikkinchi jahon urushiga kirishi.

94-mavzu: 1918-1939-yillarda Fransiya

Urushdan keyingi iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Qisman barqarorlashuv yillarida Fransiyadagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat. Jahon iqtisodiy inqirozi yillarida Fransiya. Fransiyaning ichki va tashqi siyosati. “Xalq fronti” g‘alabasi. Ikkinchi jahon urushiga kirishi.

95-mavzu: 1918-1939-yillarda Italiya

Urushdan keyingi iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Fashizmning o‘rnatilishi. Qisman barqarorlashuv yillarida Italiyadagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat.

Jahon iqtisodiy inqirozi yillarida Italiya. Italiyaning ichki va tashqi siyosati. Ikkinchi jahon urushga kirishi.

96-mavzu: 1918-1939-yillarda Avstriya

Urushdan so‘ng iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Primo de Rivera diktaturasining barbod bo‘lishi. “Xalq fronti”ning tuzilishi va g‘alabasi. Qisman barqarorlashuv yillarida Avstriyadagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat. Jahon iqtisodiy inqirozi yillarida Avstriya. O‘tkazilgan islohatlar. Grajdanlar urushi va uning oqibatlari. Avstriya anshlyuz siyosati ostida.

97-mavzu: 1918-1939-yillarda AQSh

Urushdan keyingi iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Qisman barqarorlashuv yillarida AQShdagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat. Jahon iqtisodiy inqirozi yillarida AQSh. Buyuk depressiya (turg‘unlik) holati va undan chiqish yo‘li. F.D.Ruzveltning olib borgan ichki siyosati. AQShning tashqi siyosati.

98-mavzu: 1918-1939-yillarda SSSR

Rossiya 1917-yil to‘ntarishidan keyingi xalqaro intervensiya va fuqarolar urush yillarida. SSSRning xalqaro ahvoli. Sovet xukumatining olib borgan ichki va tashqi siyosati. Mamlakatda mamuriy-buyruqbozlik tizimini salbiy oqibatlari. SSSRda sotsializm asoslarini qurilish va uning oqibatlari. Qatog‘onnlik siyosati. XX asr 30-yillarida SSSR ning tashqi siyosati.

99-mavzu:1918-1939-yillarda xalqaro munosabatlar

Versal-Vashington tizimi. Xalqaro munosabatlarning yangi tizini shakillanishi. “Daues” va “Yung” rejalari. Rapallo, Lokarno, Jeneva konferentsiyalari. Yevropada kollektiv xavfsizlik va fashizmga qarshi kurash. Berlin-Rim-Tokio uch burchagining shakillanishi. Myunxen konferensiyasi va uning natijalari. Tanaka memarandumi. Uzoq Sharqdagi xalqaro vaziyat. Sho‘ro-German bitimi.

100-mavzu:Ikkinchi jahon urushi (1939-1945-yy)

Ikkinchi jahon urushining yuzaga kelish sabablari. Urushning boshlanishi. “G‘alati urush”. Ikkinchi jahon urushining bosqichlari. Ikkinchi jahon urushining asosmiy janglari (Moskva ostonasi, Stalingrad, Kursk va boshqalar). Yangi davlatlarning urushga kirishi. Antigitler koalitsiyasining tuzilishi. Ikkinchi front ochish masalasi. Tehron, Qrim, Potsdam konferensiyalari. Ikkinchi jahon urushining tugallanishi va oqibatlari. BMTning tuzilishi.

101-mavzu:1945-2021-yillarda GFR

Ikkinchi jahon urushidan so‘ng Germaniya masalasi. GFRni tashkil topishi. GFRning iqtisodiy taraqqiyot yo‘li. K.Adenauer siyosati. Berlin masalasi. Ikki german davlatining birlashtirish muammosi. GFR va iqtisodiy va siyosiy ahvoli. GFRning tashqi siyosati. GFR va GDR davlatlarining birlashuvi. Hozirgi kunda mavjud muammolari. GFR va O‘zbekiston o‘rtasidagi munosabatlar.

102-mavzu:1945-2021-yillarda Buyuk Britaniya

Angliyani urushdan keyingi iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Angliyaning konservatorlar va liberallar xukumronlik yillaridagi ichki va tashqi siyosati. Anglyadagi mavjud muammolar. Anglyaning tashqi siyosati. Hozirgi kunda mamlakatning ahvoli. Angliya va O‘zbekiston o‘rtasidagi munosabatlar.

103-mavzu:1945-2021-yillarda Fransiya

Fransiyaning urushdan keyingi iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Fransiyada 4-Respublikani shakillanishi va uning olib borgan ichki va tashqi siyosati. Fransiyada 5-Respublikaning shakillanishi. Sharl de Goll prezidenligi yillarida Fransiyaning ichki va tashqi siyosati. Fransiyada siyosiy partiyalar va ular o‘rtasidagi kurash. Fransiya ichki xayotidagi mavjud muammolar. Hozirgi kunda mamlakatning ahvoli. Fransiyaning tashqi siyosati. Fransiya va O‘zbekiston o‘rtasidagi munosabatlar.

104-mavzu:1945-2021-yillarda Italiya

Italiyaning urushdan keyingi iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Ichki va tashqi siyosati. Italiyadagi siyosiy partiyalar. Xuhumatning tez-tez almashinuvining sabablari. Hozirgi kunda mamlakatning ahvoli. Italiyanning tashqi siyosati. Italiya va O‘zbekiston o‘rtasidagi munosabatlar.

105-mavzu:1945-2021-yillarda Avstriya

Avstriyaning urushdan keyingi iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Ichki va tashqi siyosati. Mamlakatning tashqi siyosati. Hozirgi kunda mamlakatning ahvoli. Avstriya va O‘zbekiston o‘rtasidagi munosabatlar.

106-mavzu:1945-2021-yillarda AQSh

AQShning urushdan keyingi iqtisodiy va siyosiy ahvoli. AQShda resapublikachi va demokratlar partyasi xukumrolik qilgan yillarida mamlakatning ichki va tashqi siyosati. Hozirgi kundagi mamlakatdagi ahvol va mavjud muammolar. Ularni bartaraf etish yo‘llari va amalga oshirib borilishi. 2001-yil 11-sentyabr voqealari. AQSh va O‘zbekiston o‘rtasidagi munosabatlar.

107-mavzu:Sotsialistik tuzumning inqirozi va jahon tarixida yangi bosqichning boshlanishi.

Ikkinchi jahon urushidan keyin SSSR va Sharqiy Yevropa mamlakatlari. 1989-2020-yillarda Sharqiy va Markaziy Yevropadagi sotsialistik mamlakatlarda bo‘lib o‘tgan voqealar. Ularning oqibatlari. SSSRning parchalanishi. Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligi (MDH) ning tuzilishi, uning maqsad va vazifalari. Bozor iqtisodiyotiga o‘tishning afzalliklari. Unga sobiq sotsialistik tuzumda yashagan xalqlarning munosabatlari. Sobiq sotsialistik mamlakatlar. MDHni faoliyati.

108-mavzu:1991-2021-yillarda Rossiya Federasiyasi

1991 yil avgust inqirozi. Ichki siyosatdagi o‘zgarishlar. Millatlararo munosabatlar. Tashqi siyosat. Iqtisodiy islohotlar. XXI asrda Rossiya.

109-mavzu:1945-2021-yillarda Lotin Amarika mamlakatlari

Ikkinchi jahon urushidan so‘ng Lotin Amarika mamlakatlari (Argentina, Braziliya, Meksika, Kuba, Nikarugua, Salvador, Chili va boshqalar). Lotin Amarika mamlakatlaridagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy rvaziyat. Lotin Amarika mamlakatlarining tashqi siyosati.

110-mavzu:1945-2021-yillarda Xitoy

Xitoyda 1946-1949 yillardagi fuqarolar urushi. Xitoy xalq Respublikasini tashkil topishi. Xitoy sotsializm qurish yo‘lida. Mao Se Dun olib borgan siyosat.

Katta sakrash, madaniy inqilob siyosatlari. Xitoyda Den Syaopina isloxotlarini amalga oshirilishi va uning natijalari. Xitoyning tashqi siyosati.

111-mavzu:1945-2021-yillarda Hindiston

Ikkinchi jahon urushidan so‘ng Hindiston. Mustaqillikka erishish va Hindiston Respublikasining tashkil topishi. Modernizasiya siyosatini amalga oshirish bosqichida Hindiston. Hindistonning tashqi siyosati. XXI asr boshida Hindiston. Hindiston–O‘zbekiston aloqalari.

112-mavzu:1945-2021-yillarda Yaponiya

Ikkinchi jahon urushidan so‘ng Yaponiya. Yaponiyaning iqtisodiy rivojlanish yo‘li. Yaponiyaning ichki siyosat. Yaponiyada ishchilar harakati. Yaponiyaning tashqi va harbiy siyosati. Yaponiya-O‘zbekiston aloqalari.

113-mavzu:1945-2021-yillarda Turkiya

Ikkinchi jahon urushidan so‘ng Turkiya. Turkiyaning ijtimoiy- va ijtimoiy-iqtisodiy axvol. Adnan Menderes xukumatining ichki va tashqi siyosati. Sulaymon Demirel. Kenan Evren. Turg‘ut O‘zol davrida Turkiya. Turkiya-O‘zbekiston aloqalari.

114-mavzu:1945-2021-yillarda Eron

Ikkinchi jahon urushidan keyingi yillarda Eron. Erondagi siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy axvol. Shox modernizasiyasi. Islom inqilobi. Eronning tashqi siyosati. Eron - O‘zbekiston aloqalari.

115-mavzu:1945-2021-yillarda Arab mamlakatlari

Ikkinchi jahon urushidan keyingi yillarda arab mamlakatlar (Misr, Suriya, Falastin, Liviya va boshqalar). Arab mamlakatlarining siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish xolati. Arab mamlakatlarining jahon xamjamiyatida tutgan o‘rni. “Arab baxori” siyosati va uning bosh maqsadi va natijalari. Arab mamlakatlarining tashqi siyosati.

116-mavzu:1945-2021-yillarda Afrika mamlakatlari

Ikkinchi jahon urushidan keyingi yillarda Janubiy va Topik Afrika mamlakatlari. Siyosiy partiyalarni shakillanishi. Mustamlakachi davlatlarning olib borgan siyosati. Afrika mamlakatlarining iqtisodiy axvoli. Afrika mamlakatlari mustaqillikka erishish yo‘lida.

117-mavzu:Xalqaro munosabatlar

Urushdan keyingi dastlabki yillarda xalqaro munosabatlar. “Sovuq urush” siyosatining yuzaga kelish sabablari va oqibatlari. Siyosiy va harbiy tashkilot va bloklarning (BMT, UIEK, NATO, OVD, YeIK, YeI, ShXT) tuzilishi. Qurollanish poygasining ajv olishi. Ikki tizim o‘rtasidagi munosabatlar. 70-80-yillarda AQSh-Sho‘ro munosabatlari. Tuzilgan shartnomalar. “Sovuq urush” siyosatiga barham berilishi. Hozirgi kundagi xalqaro munosabatlarning yangi tizimini shakillanishi. O‘zbekiston Respublikasini jahon xamjamiyatiga qo‘shilishi va xalqaro tashkilotlardagi faoliyati. Xalqaro terrorizm va diniy ekstremizmning jahon miqyosidagi salbiy oqibatlari.

118-mavzu:1918 - 2021- yillarda Dunyo mamlakatlari xalqlari madaniyati

Ilm-fandagi yutuqlar. San’at va adabiyotni yuksalishi. Kino va teatr san’ati. Gen injineriyasi fanini rivojlanishi. Robotatexnika sohasidagi yutuqlar.

Imtihon savollari

1. Ibtidoiy jamoa tuzumi tarixi. Antropogenez
2. Qadimgi Mesopotamiya.
3. Qadimgi Ossuriya
4. Qadimgi va Yangi Bobil podsholiklari
5. Qadimgi sharq tarixi. Qadimgi Misr
6. Qadimgi Misr madaniyati
7. Qadimgi Xett davlati
8. Qadimgi Kavkazorti. Urartu davlati.
9. Qadimgi Sharqiy o‘rta Yer dengizi davlatlari
10. Qadimgi Arabiston
11. Qadimgi Elam, Midiya va Ahamoniylar davlatlari
12.Qadimgi Hindiston
13. Qadimgi Xitoy
14. Krit – minoy svilizasiyasi
15. Er.av. IX-VI asrlarda Atikka
16. Yunon-Eron urushlari
17. Afina quldorlik demokratiyasining ravnaqi
18. Sparta davlati
19. Peloponnes urushi.
20. Aleksandr Makedonskiy saltanati
21. Qadimgi Rim tarixiga kirish. Manbalar va tarixshunosligi
22. Rim respublikasi va uning siyosiy boshqaruvi
23. Rimning Sharqiy O‘rta Yer dengizidagi ekspansiyasi. Karfagenning yengilishi
24. Rim respublika tuzumining inqirozi
25. Oktavian Avgust prinsipiati.
26. Eramizning I- II asrlarida Rim
27. Eramizning III-IV asrlarida so‘nggi Rim imperiyasi. Dominat davri
28. Qadimgi Rim hududida german qabilalari bosqini
29. O‘rta asrlar tarixini davrlashtirish muammolari
30. Xalqlarning buyuk ko‘chishi arafasida varvarlarning ijtimoiy tuzumi.
31. Frank qabilalarida imperiyaning shakllanishi
32. VI-XI asrlarda Vizantiya imperiyasi
33. Slavyan xalqlari
34. Bolgariya podsholigi
35. Chexiya qirolligining tashkil topishi
36. Polsha davlatining qaror topishi
37.Kiyev-Rusi davlati va uning kengayishi

38. Ilk o’rta asrlarda Eron
39. Buyuk Karl imperiyasi
40. Ilk o’rta asrlarda Yevropa xalqalari madaniyati
41. Ilk o’rta asrlarda Hindiston
42. Ilk o’rta asrlarda Xitoy
43. VI – XI asrlarda Arabiston yarim orolining ijtimoiy ahvoli. Islom dini va uniny yoyilishi. Arablarning istilolari
44. IX-XI asrlarda Germaniya davlati.
45. IX-XI asrlarda Angliya davlati.
46. Salib yurishlari va ularning ahamiyati
47. XI - XV asrlarda Fransiya
48. XI - XV asrlarda Angliya
49. XI - XV asrlarda Germaniya
50. XI - XV asrlarda Ispaniya va Portugaliya
51.XI-XV asrlarda Chexiyada siyosiy kurashlar. Yan Gus va uning g’oyalari
52. Saljuqiylar davlati. Usmoniylar davlati va uning istilolari
53. Mug`ullar davlatining yuzaga kelishi va Yevropani bosib olishi.
54. XI –XV asrlarda Hindiston
55. XI –XV asrlarda Xitoy
56. XI –XV asrlarda Yaponiya va Koreya
57. O’rta asrlarda Amerika va Afrika xalqlari.
58. XI-XV asrlar madaniyati(Osiyo, Yevropa, Afrika, Amerika)
59. Sanoat inqilobi amalga oshgan mamlakatlarda ishlab chiqarish tizimida qanday o‘zgarishlar yuz berdi?
60.Imperializm atamasi jamiyatdagi qanday ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy o‘zgarishlarni aks ettiradi?
61. XIX asrda Yevropaning demografik holati va urbanizatsiya jarayonida qanday prinsipial o‘zgarishlar yuz berdi?
62. Kapitalistik taraqqiyotning “prusscha” va “amerikacha” deb ataluvchi yo‘llari o‘rtasidagi asosiy farqlar nimada?
63.XIX asr oxirida iqtisodiy rivojlangan davlatlar o‘rtasida liderlarning almashuvi qanday jarayonlarning boshlanishiga olib keldi?
64.Evropa mamlakatlaridan emigratsiyani keltirib chiqargan asosiy sabablar nimada? Immigratsiya AQSh taraqqiyotiga qanday ta’sir ko‘rsatdi?
65.XIX asr – XX asr boshlaridagi ijtimoiy-siyosiy ta’limotlar ularning jamiyat taraqqiyoti haqidagi qarashlarida qanday asosiy farqlar mavjud edi?
66. Buyuk geografik kashfiyotlarni sababini va oqibatlari
67. Gollandiyani inqilobi va mamlakatni mustaqillikka erishishi?
68. Angliyadagi inqilob va uning sabablari(1640-1649)
69. XVI-XVII asrlar Yevropa adabiyoti namoyondalari
70. Yevropa mamlakatlarida 30 yillik urush va uning tarixiy ahamiyati
71. Germaniyada reformatsiya va dehqonlar urushi(1524-1526).
72. Buyuk Fransuz burjua inqilobi
73. AQSH ning tashkil topishi

74. XVI-XVIII arlarda Xitoy
75. XVI-XVIII arlarda Yaponiy
76. XVI-XVIII arlarda Koreya
77. XVI-XVIII arlarda Eron
78. XVI-XVIII arlarda Usmoniylar davlati
79.XIX asrning birinchi yarmida Buyuk Britaniya
80. Napalion I Bonopart va uning istilochilik yurishlari
81. XIX asrning 80-yillaridan kasabachilik harakatining mazmunini belgilab bergan ishchilar kasaba uyushmalarining qaysi turlari mavjud edi?
Metallurgiyadagi qaysi ixtirolar mashinasozlikning rivojlanishi va XIX asrning “po‘lat asri” deb nomlanishi uchun asos bo‘ldi?
82.Transport vositalarining rivojlanishi savdo va sanoat taraqqiyotida qanday o‘zgarishlarga olib keldi?
83.Sizningcha qaysi texnik ixtirolar shaharlarning o‘sishiga bevosita ta’sir qildi?
84.Tabiiy fanlar va tibbiyotdagi qanday ixtirolar ilmiy-texnik inqilobga olib keldi?
85.Adabiyot va san’atdagi romantizm, naturalizm, realizm yo‘nalishlari o‘rtasidagi farq nimada? Bu yo‘nalishlarning ko‘zga ko‘ringan namoyandalaridan kimlarni va qaysi asarlarni bilasiz?
86.XIX asrdagi ixtirolar va texnik taraqqiyot kishilarning kundalik hayotida va ma’naviy olamida qanday o‘zgarishlarga olib keldi?
87.Germaniyada 1848 yilgi inqilob qanaday natija bilan yakunlandi?
88.Kapitalizm taraqqiyotining “prusscha” yo‘li qanday jihatlar bilan xarakterlanadi?
89.Prussiyaning yuksalishi va Germaniyaning birlashishida Bismark qanday rol o‘ynadi?
90.Avstriya va Prussiya o‘rtasidagi urush qanday natija bilan yakunlandi va u German davlatlarining birlashishiga qanday ta’sir ko‘rsatdi?
91.Shimoliy German ittifoqining tashkil qilinishi yagona nemis millatining rivojlanishi uchun qanday ahamiyatga ega bo‘ldi?
92.XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Germaniya jadal iqtisodiy rivojlanishining omillari nimada edi?
93. Vilgelm II ning “yangi kursi” imperiya oldida turgan qanday muammolarni hal qilishga qaratilgan edi?
94.1848-1849 yillardagi inqilobning sabablari va vazifalari nimalardan iborat edi?
95.1848-1849 yillardagi inqilobdan keyin o‘rnatilgan neoabsolyutizm rejimi imperiyaning ichki va tashqi siyosatida qanday o‘zgarishlar va oqibatlarga olib keldi?
96.XX asr boshlarida imperiya tashqi siyosatida Bolqon muammosi qanday o‘rin egallaydi?
97.Napoleon taxtdan ag‘darilgandan so‘ng Italiya milliy-ozodlik harakatida qanday o‘zgarishlar yuz berdi?
98.1861 yil Italiya qirolligining e’lon qilinishida Garibaldi va Kavur qanday rol o‘ynadi? Ular o‘rtasidagi kelishmovchilikning sababi nimada edi?
99.XIX asrning birinchi yarmida Rossiyada jadal taraqqiyot uchun vujudga kelgan imkoniyat nima sababdan boy berildi?

100.XIX asrning birinchi yarmida Rossiya davlat tuzumini isloh qilish uchun qanday harakatlar amalga oshirildi?
101.1905-1907 yillardagi birinchi rus inqilobi qanday ijtimoiy-siyosiy o‘zgarishlarga olib keldi?
102.XIX asr boshlaridagi qanday o‘zgarishlar AQSh iqtisodiyotining keyingi rivojini belgilab berdi?
103.AQSh dagi Fuqarolar urushining kelib chiqish sabablari nimada edi?
104.Fuqarolar urushida shimolliklar g‘alabasi va janubiy shtatlardagi rekonstruksiya jarayoni AQSh ning keyingi taraqqiyotida qanday rol o‘ynadi?
105.Qanday sabablar Tokugavalar hokimiyatini inqirozga olib keldi?
106.Yaponiyaning zo‘rlik bilan “ochilishi” mamlakat taraqqiyoti uchun qanday oqibatlarga olib keldi?
107.Yaponiya hukmron doiralari o‘rtasidagi kurashning asosiy sababi nimada edi va bu kurash qanday yakunlandi?
108.Meydzi islohotlari Yaponiyaning kapitalistik rivojlanishi uchun qanday ahamiyatga ega bo‘ldi?
109.Yaponiyaning 1854-1895 yillardagi urushda Xitoy ustidan va 1904-1905 yillardagi urushda Rossiya ustidan g‘alaba qozonganishi uning tashqi siyosatida qanday o‘zgarishlarga olib keldi?
110.Sinlar imperiyasida inqirozning boshlanishiga qanday omillar sabab bo‘ldi?
111.Birinchi “afyun” urushida Xitoyning mag‘lubiyati uning taraqqiyotida qanday bosqichni belgilab berdi?
112.Xitoyning G‘arb davlatlari yarim mustamlakasiga aylantirilishi asosan qanday vosita va usullar bilan amalga oshirildi?
113.Taypinlar harakati qanday bosqichlardan iborat? Harakatning maqsad va vazifalari, xitoy jamiyati taraqqiyotida tutgan o‘rni haqida nimalar bilasiz?
114.XIX asrning 2-yarmida Xitoydagi xalq qo‘zg‘olonlarining asosiy sababi nimada edi?
115.Hindistondagi ingliz mustamlaka rejimi qanday xususiyatlarga ega edi?
116.Sipohiylar qo‘zg‘oloni qanday natijalar bilan yakunlandi?
117.XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Hindistonning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotida qanday o‘zgarishlar yuz berdi?
118.HMK faoliyati qanady ahamiyatga ega bo‘ldi?
119.XX asr boshlarida Hindistondagi mustaqillik harakatlari qanday xarakterga ega edi?
120. XIX asr oxiri XX asr boshlarida Eron
121. Birinchi jahon urushi va uni Turkistonga ta’sirimasalalari
122. Versal-Vashington tizimi haqida nimalar bilasiz
123. 1918-1939 yillarda AQSH
124. Birinchi jahon urushi va uning vujudga kelish sabablari
125. XIX asr oxiri XX asr boshlarida Turkiya
126. XIX asr oxiri XX asr boshlarida Afg’oniston
127. 1918-1939 yillarda Buyuk Britaniya
128. 1918-1939 yillarda Fransiya

129. 1918-1939 yillarda Germaniya
130. 1918-1939 yillarda Italiya va Ispaniya
131. 1918-1939 yillarda Yaponiya
132. 1918-1939 yillarda Turkiya
133. 1918-1939 yillarda Hindiston
134. 1918-1939 yillarda Xitoy
135. 1918-1939 yillarda Eron
136. 1918-1939 yillarda Afg'oniston
137. 1918-1939 yillarda Arab davlatlari
138. 1918-1939 yillarda Rossiya. Sovet hokimiyatining o'rnatilishi
139. Ikkinchi jahon urushining vujidga kelishi va sabablari
140. Ikkinchi jahon urushi va O'zbekistonning unga qo'shgan hissasi
141. 1945-1991 yillarda Buyuk Britaniya
142. 1945-1991 yillarda Fransiya
143. 1945-1991 yillarda Germaniya
144. 1945-1991 yillarda AQSH
145. 1945-1991 yillarda SSSR
146. 1945-1991 yillarda Italiya
147. 1945-1991 yillarda Hindiston
148. 1945-1991 yillarda Pokiston
149. 1945-1991 yillarda Yaponiya
150. 1945-1991 yillarda Xitoy
151. 1945-1991 yillarda Afg'oniston
152. 1945-1991 yillarda Eron
153.NATO ning tuzulishi va kengayishi
154.Ikkinchi jahon urushidan keyingi xalqaro munosabatlar
155. "Sovuq urush" ning boshlanishi va borishi
156. Yevropa Ittifoqining vujudga kelishi
157. 1945-1991 yillarda Yugoslaviya
158. SSSR ning parchalanishi
159.Yugoslayivaning parchalanishi
160. Chexoslavakiyani parchalanishi
161. 1991 yildan hozirgacha Buyuk Britaniya
162. 1991 yildan hozirgacha Fransiya
163. 1991 yildan hozirgacha AQSH
164. 1991 yildan hozirgacha Rossiya Federatsiyasi
165. 1991 yildan hozirgacha Italiya
166. 1991 yildan hozirgacha Xitoy
167. 1991 yildan hozirgacha Hindiston
168. 1991 yildan hozirgacha Yaponiya
169. 1991 yildan hozirgacha Eron
170. 1991 yildan hozirgacha Pokiston
171. 1991 yildan hozirgacha arab davlatlari
172. Afg'oniston majorosi: vujudga kelish sabablari va omillari

173. Yer yuzida teroristik guruhlarni shakllanishi
174. Mustaqillikning dastlabki yillarida Ukraina iqtisodining keskin yomonlashuviga qanday omillar sabab bo‘ldi?

175. 2014 yili Ukrainada yuz bergan «rangli inqilob»ning asosiy sabablari nimada?

Talabgor quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

Baholash mezonlari	**Maks. ball**
1. Fanni bilish darajasi	**30**
Asosiy nazariy bilimlar	15
Ixtisoslik bo‘yicha bilimlar	15
2. Tanqidiy fikrlash va tahlil	**25**
G‘oyalarni umumlashtira olish	13
Mantiqiy fikr va dalil keltirish	12
3. Nutq va taqdimot madaniyati	**20**
Tuzilishi va izchillik	10
Til va ifoda aniqligi	10
4. Savollarga javob berish sifati	**25**
Mazmun va aniqlik	15
Moslashuvchanlik va mulohaza	5
Xotirjamlik, professional yondashuv	5
UMUMIY BALL	**100**

Asosiy adabiyotlar

1. Бойназаров Ф.А. Қадимги дунё тарихи. Ўқув қўлланма. Т.:“А.Қодирий номидаги халқ мероси нашриёти”, 2004
2. Қосимов Э. Жаҳон тарихи. Қадимги ва ўрта асрлар даври. Дарслик. Т.: ТДПУ., 2013.
3. Ражабов Р. Қадимги дунё тарихи. Ўқув қўлланма. Т.:“Фан ва техника нашриёти”, 2009.
4. Nuriddinov E.Z., Zokirov Sh.Sh., Ismatullayev F.O. JAHON TARIXI (eng yangi davr). DARSLIK. - Toshkent. “INNOVAЦИYA-ZIYO”. 2019. 376 b.
5. Нуриддинов Э., Лафасов М., Кичқилов Х. Энг янги тарих (1918-1945). Дарслик. Насаф, 2010.
6. Нуриддинов Э., Кичилов Х. Энг янги тарих (1989-2008 й.). Ўқув қўлланма. Т., “АСР-МАТБУОТ”, 2010.

Qo‘shimcha adabiyotlar

7. Мирзиёев Шавкат Миромонович. Эркин ва фаровон, демократик ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимига

бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқ / Ш.М. Мирзиёев. – Тошкент: Ўзбекистон, 2016. - 56 б.

8. Мирзиёев Шавкат Миромонович. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. Мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маъруза, 2017 йил 14 январ / Ш.М. Мирзиёев. – Тошкент : Ўзбекистон, 2017. – 104 б.
9. Мирзиёев Шавкат Миромонович. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маъруза. 2016 йил 7 декабр /Ш.М.Мирзиёев. – Тошкент: “Ўзбекистон”, 2017. – 48 б.
10. Мирзиёев Шавкат Миромонович. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. Мазкур китобдан Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёйевнинг 2016 йил 1 ноябрдан 24 ноябрга қадар Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри сайловчилари вакиллари билан ўтказилган сайловолди учрашувларида сўзлаган нутқлари ўрин олган. /Ш.М.Мирзиёев. – Тошкент: : “Ўзбекистон”, 2017. – 488 б.
11. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ. Ўзбекистон республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида. *(Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда)*
12. Тигнор, Роберт. Word Togethe, Word Apart: A. W.W. Нортон. USA, New Nyork. 2008. 978-0-393-11968-8.
13. Малиничев Г. «Археология по следам легенд и мифов», М., «Вече» 2006.
14. “История Древнего Востока”. Под.ред. Кузишина., М. “Высшая школа” 2003.
15. “История Древнего Рима” Под.ред. В.И.Кузишина. М., “Высшая школа” 2002.
16. Ражабов Р. Қадимги дунё тарихи хрестоматияси. – Т.: Навоий Давлат педагогика институти, 2008.
17. “Хрестоматия по истории древнего мира” Под.ред. Н.И.Минитского., Минск., “Белорусская энтциклопедия” 2003.
18. “История древнего Востока” Под.ред. В.И.Кузишина, Тексты и документы. М., “Высшая школа” 2002.
19. Мартинов А.И., Шер Й.А. “Методы археологического исследования”, М., “Высшая школа” 2002.
20. Непомняший Н.Н. “100 великих загадок истории” М., “Вече” 2004.
21. Варакин А., Зданович Л. “Тайны исчезнувших цивилизаций” М., РИПОЛ классик. 2004.

22.“7 чудес света”, Ростов на Дону, “Феникс” 2006.
23.“Всемирная история” М., “Болшая Российская энтциклопедия”, 2003
24.Питер Томкинс “Тайны великой пирамиды Хеопса” М., Сетрополиграф. 2005.
25.Крисин М.Й. Прибалтика между Сталином и Гитлером. М., «Вече» 2004.
26. Непомняший Н.Н. 100 великих загадок истории М., «Вече» 2004
27.Нуриддинов Э, Пономарева Т. Новая история (1 период) “Иқтисод-молия”, 2009.
28. Новая история стран Азии и Африки. Под.ред. А.М.РодриГЭСа, Част-1. М., «Владос», 2004.
29.Тилеукулов С. ва бошқалар. Ўзбекистон Республикасининг Ғарб мамлакатари билан иқтисодий, сиёсий, маданий-марифий алоқалари. “Иқтисод-молия” 2007.
30.Валтер Раушер “Гинденбург”. М., “Ладомир” 2003.
31.Всемирная история. М., «Болшая Российская энтциклопедия», 2003.
32.Крисин М.Й. Прибалтика между Сталином и Гитлером. М., «Вече» 2004.
33.Непомняший Н.Н. 100 великих загадок истории М., «Вече» 2004.
34.Новейшая история стран Европы и Америки. Част-1. М., «Владос» 2003, Учебник для ВУЗов.

Axborot manbaalari

35.www. ziyonet. uz
36.www. edu. uz
37.tdpu-INTRANET. Ped
38.www. Yandex. ru.
39.www. Rambler.ru.
40.www. Google.ru.